

Informacja kwartalna dotycząca potencjalnych (niewymagalnych) zobowiązań i należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, według stanu na 31.12.2019 r.

Informacja dotyczy gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa, których zasady udzielenia zostały uregulowane w następujących aktach prawnych:

- poręczenia i gwarancje spłaty kredytów - art. 3 ust.1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. *o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (Dz.U. z 2018 r. poz. 1808 z późn. zm.),
- poręczenia i gwarancje wykonania zobowiązań wynikających z obligacji - art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. *o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne*,
- poręczenia wypłaty odszkodowania za zniszczone, uszkodzone lub skradzione eksponaty wystawowe - art. 23 ust.1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. *o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne*,
- gwarancje i poręczenia za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego - art. 39d ust. 2 ustawy z dnia 27 października 1994 r. *o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym* (Dz. U. z 2018 poz. 2014 z późn. zm.),
- gwarancje i poręczenia wypłat ze środków Krajowego Funduszu Drogowego wynikających z umowy o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady - art. 39j ustawy z dnia 27 października 1994 r. *o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym*,
- gwarancje i poręczenia za zobowiązania PLK S.A. z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji z przeznaczeniem na finansowanie prac przygotowawczych oraz zadań inwestycyjnych realizowanych z ramach programu wieloletniego zawierającego inwestycje obejmujące linie kolejowe zarządzane przez tę spółkę oraz wynikających z umów i porozumień międzynarodowych lub dotyczących linii kolejowych o znaczeniu wyłącznie obronnym lub państwowym - art. 38 ust 10 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 710 z późn. zm.).

I. Zobowiązania

1. Łączne, potencjalne (niewymagalne) zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu gwarancji i poręczeń na dzień **31.12.2019 r.** wyniosły **111.371.320,5 tys. zł**, w tym:
 - z tytułu gwarancji zagranicznych 100.015.623,0 tys. zł,
 - z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych 11.355.697,5 tys. zł.

2. W ustawie budżetowej na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 198) limit dla udzielanych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa został określony do wysokości **200.000.000 tys. zł**. W czwartym kwartale 2019 r. Skarb Państwa udzielił gwarancji na kwotę **2.999.220,0 tys. zł** (1,5 % limitu określonego w ustawie budżetowej). W 2019 r. Skarb Państwa udzielił gwarancji na kwotę 6.929,5 mln zł łącznie, co stanowi 3,46 % limitu określonego w ustawie budżetowej.
3. W czwartym kwartale 2019 roku Skarb Państwa udzielił jednej gwarancji:
 - w wysokości **2.999.220,0 tys. zł** – dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego za zobowiązania zaciągnięte przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz KFD, przeznaczone na współfinansowanie projektu inwestycyjnego pod nazwą „Droga ekspresowa S61 Via Baltica”.
4. Największe potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń wynikają z:
 - gwarancji udzielonych za Bank Gospodarstwa Krajowego 85.015.392,5 tys. zł, w tym na wsparcie Krajowego Funduszu Drogowego 84.116.511,2 tys. zł,
 - gwarancji udzielonych za PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. 11.750.669,7 tys. zł,
 - gwarancji wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego dla Gdańsk Transport Company S.A. 7.082.177,3 tys. zł,
 - gwarancji wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego dla Autostrady Wielkopolskiej II S.A. 5.743.367,3 tys. zł,
 - gwarancji udzielonych za PKP Intercity S.A. 1.661.581,2 tys. zł.

II. Należności

1. Wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na dzień 31.12.2019 r. wyniosły **29.642,5 tys. zł** w tym:
 - kwota wierzytelności głównej Skarbu Państwa 5.448,4 tys. zł,
 - kwota odsetek ustawowych za opóźnienie na dzień 31.12.2019 r. 24.194,1 tys. zł.
2. W ustawie budżetowej na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. zaplanowano wydatki z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa w wysokości **100 tys. zł**. Zaplanowane środki dotyczyły ewentualnej konieczności pokrycia kosztów w odniesieniu do prowadzonych postępowań sądowych i egzekucyjnych, związanych z udzielonymi poręczeniami i gwarancjami Skarbu Państwa. Decyzją Ministra Finansów z dnia 24 października 2019 r. limit wydatków został zwiększony do kwoty **107 tys. zł**. Wprowadzone zmiany wynikały z konieczności dokonania płatności z tytułu rozliczenia kosztów w zakończonym postępowaniu sądowym, dotyczącym udzielonego poręczenia Skarbu Państwa, w łącznej wysokości przewyższającej zaplanowaną kwotę. Wydatki z tego tytułu wyniosły **106.266,04 zł** (99,3% planu po zmianach). Jednocześnie w 2019 r. Skarb Państwa nie planował wydatków na spłatę poręczonych i gwarantowanych zobowiązań.

III. Zasób majątkowy Skarbu Państwa

Zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa został utworzony na mocy art. 25 ustawy o poręczeniach i gwarancjach jako alternatywne, obok budżetu państwa, źródło spłat poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.

Na zasób składają się akcje i udziały uzyskane w wyniku dochodzenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w imieniu Skarbu Państwa, wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz akcje i udziały w spółkach stanowiące własność Skarbu Państwa, wyodrębnione przez Radę Ministrów do dnia 17 lipca 2009 r.

Na dzień 31.12.2019 r. na zasobie majątkowym Skarbu Państwa, przeznaczonym na zaspokojenie roszczeń z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, znajdowały się akcje i udziały o łącznej wartości nominalnej **111.722,8 tys. zł**. W związku z powzięciem informacji odnośnie do obniżenia kapitału zakładowego przez zmniejszenie wartości nominalnej akcji jednej ze spółek należących do zasobu, ich łączna wartość uległa obniżeniu w IV kw. 2019 r. o 3.538,9 tys. zł.

IV. Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych został utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego, na podstawie art. 30 ustawy o poręczeniach i gwarancjach. Na rachunku tym gromadzone są przychody ze sprzedaży akcji i udziałów składających się na omawiany powyżej zasób majątkowy, odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na tym rachunku oraz opłaty prowizyjne od udzielonych poręczeń i gwarancji.

Środki z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa mogą być przeznaczone na:

- wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń lub gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- pokrycie kosztów dochodzenia wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji,
- finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa pod warunkiem ich zwrotu na rachunek, w przypadku zaistnienia konieczności wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, w wysokości i terminie umożliwiającym realizację zobowiązań Skarbu Państwa.

Na dzień 31.12.2019 r. na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa zgromadzono środki w wysokości **1.198.254,4 tys. zł**. Zostały one w całości wykorzystane na finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa.